

FRA paziņojums presei

Vīnē/Briselē, 2014. gada 5. martā

Vardarbība pret sievietēm — katru dienu, ik uz soļa

Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) jaunais ziņojums iepazīstina ar pasaulē līdz šim plašākā vardarbībai pret sievietēm veltītā apsekojuma rezultātiem, kas atklāj, cik lielā mērā sievietes cieš no vardarbības mājās, darbā, sabiedriskās vietās un tiešsaistē. Ziņojums apliecina pret pieaugušām sievietēm vērstas vardarbības plašo izplatību un sniedz informāciju arī par fiziskas un seksuālas vardarbības incidentiem, ko sievietēm nācies piedzīvot bērnībā. Apsekojuma rezultāti liecina, ka politikas veidotājiem ir jāatzīst pret sievietēm vērstas vardarbības mērogs un jānodrošina, lai risinājumi atbilstu visu vardarbībā cietušo sieviešu vajadzībām un tiesībām ne vien uz papīra, bet arī praksē.

“Šajā apsekojumā iegūtos datus vienkārši nevar un nedrīkst ignorēt. FRA apsekojums liecina, ka fiziska, seksuāla un psiholoģiska vardarbība pret sievietēm ir plaša mēroga cilvēktiesību aizskārums visās ES dalībvalstīs,” saka FRA direktors [Morten Kjaerum](#). *“Problēmas milzīgais apjoms pierāda, ka ietekme, ko rada vardarbība pret sievietēm, neaprobežojas tikai ar dažām sievietēm, — tā katru dienu skar visu sabiedrību. Tāpēc politikas veidotājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un ierindas darbiniekiem ir jāpārskata līdzšinējie pasākumi, lai novērstu vardarbību pret sievietēm visās tās izpausmēs neatkarīgi no tā, kur tā notiek. Pasākumi vardarbības pret sievietēm izskaušanai jāpaceļ jaunā līmenī.”*

Apsekojumā sievietēm tika uzdoti jautājumi par fiziskas, seksuālas un psiholoģiskas vardarbības pieredzi, tostarp par vardarbību ģimenē. Sievietēm bija jāatbild arī uz jautājumiem par vajāšanas un seksuālas uzmākšanās incidentiem un jauno tehnoloģiju nozīmi sieviešu vardarbības pieredzē. Turklāt respondentēm apsekojumā tika uzdoti jautājumi par vardarbības pieredzi bērnībā.

Daži no svarīgākajiem konstatējumiem, kas izriet no apsekojumā sniegtajām atbildēm, liecina, ka:

- 33 % sieviešu kopš 15 gadu vecuma ir piedzīvojušas **fizisku un/vai seksuālu vardarbību**. Tas atbilst 62 miljoniem sieviešu;
- 22 % sieviešu ir piedzīvojušas **partnera fizisku un/vai seksuālu vardarbību**;
- 5 % no visām sievietēm ir **izvarotas**. Gandrīz katra desmitā sieviete, kam ir seksuālas vardarbības pieredze ar personām, kuras nav partneri, norāda, ka visnopietnākajā incidentā ir bijuši iesaistīti vairāki pāridarītāji;
- 43 % sieviešu ir pieredzējušas dažādas **psiholoģiskas vardarbības** izpausmes ar pašreizējo vai bijušo partneri, piemēram, publisku pazemošanu, aizliegumu iziet no mājām vai ieslēgšanu, pornogrāfisku materiālu skatīšanos pret pašas gribu un vardarbības draudus;
- 33 % sieviešu bērnībā ir pieredzējušas **fizisku vai seksuālu vardarbību** no pieaugušo puses. 12 % sieviešu bērnībā ir pieredzējušas seksuālu vardarbību, ko **pusē gadījumu ir pastrādājuši nepazīstami vīrieši**. Šie vardarbības

- veidi parasti ietver pieaugušā nepiedienīgu atkailināšanos vai bērna dzimumorgānu vai krūšu aizskaršanu;
- 18 % sieviešu kopš 15 gadu vecuma un 5 % sieviešu 12 mēnešos pirms intervijas ir piedzīvojušas **vajāšanu**. Tas atbilst 9 miljoniem sieviešu. No sievietēm, kas ir piedzīvojušas vajāšanu, 21 % norāda, ka tā ir turpinājusies ilgāk nekā divus gadus;
 - 11 % sieviešu ir pieredzējušas nepiedienīgus piedāvājumus sociālajās tīmekļa vietnēs vai saņēmušas klaji seksuāla rakstura e-pastus vai īsziņas. No šādas **kiberuzmākšanās** ir cietušas 20 % gados jaunu (18–29 gadus vecu) sieviešu;
 - 55 % sieviešu ir pieredzējušas kādu no **seksuālas uzmākšanās** izpausmēm. No visām sievietēm, kas ir cietušas no seksuālas uzmākšanās, 32 % norāda, ka vainīgais ir bijis priekšnieks, kolēģis vai klients;
 - 67 % sieviešu par nopietnāko partnera vardarbības incidentu **nav ziņojušas** ne policijai, ne citām organizācijām.

No ziņojuma pamatā esošā apsekojuma rezultātiem skaidri izriet, ka vardarbības pret sievietēm apkarošanā ir jāiesaistās visdažādākajām sabiedrības grupām, tostarp darba devējiem, veselības aprūpes speciālistiem un interneta pakalpojumu sniedzējiem. *FRA* ir ierosinājusi vairākus priekšlikumus ar mērķi uzlabot situāciju un atbalstīt ES un dalībvalstu politikas veidotājus, palīdzot ieviest un īstenot visaptverošus pasākumus, lai novērstu vardarbību pret sievietēm un reaģētu uz tās izpausmēm:

- ES dalībvalstīm būtu jāratificē Eiropas Padomes *Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu* (Stambulas konvencija);
- intīmu partneru vardarbība ES dalībvalstīm būtu jāuzlūko nevis kā privāta, bet ar valsts iejaukšanos risināma problēma. Tāpēc visu ES dalībvalstu tiesību aktos izvarošana laulībā būtu jāpielīdzina citiem izvarošanas incidentiem un uz vardarbību ģimenē jāreaģē kā uz problēmu, kas nopietni skar visu sabiedrību;
- atiecībā uz seksuālu uzmākšanos ES dalībvalstīm ir jāpārskata pastāvošo tiesisko un politisko risinājumu darbības joma, ņemot vērā, ka seksuāla uzmākšanās var notikt dažādos kontekstos un izmantojot dažādus līdzekļus, piemēram, internetu un mobilos tālruņus;
- policijas darbinieki, veselības aprūpes speciālisti, darba devēji un specializētu cietušo atbalsta dienestu darbinieki ir jāapmāca, pienācīgi jāapgādā ar resursiem un attiecīgi jāpilnvaro, lai viņi spētu palīdzēt cietušajām sievietēm;
- policija un citi attiecīgi dienesti būtu jāapmāca atpazīt un izprast psiholoģiskas vardarbības ietekmi uz cietušajām personām, lai nodrošinātu, ka visas vardarbības izpausmes pret sievietēm (un meitenēm) dažādos kontekstos tiek atzītas, reģistrētas un novērstas;
- policija būtu jārosina ikdienā atpazīt un izmeklēt ar kibervajāšanu un kiberuzmākšanos saistītus gadījumus;
- interneta un sociālo mediju platformām būtu aktīvi jāpalīdz no kiberuzmākšanās cietušām sievietēm ziņot par aizskaršanu, un šīs platformas būtu jāaicina ierobežot nevēlamu rīcību;

- specializētiem atbalsta dienestiem ir jāgādā par to cietušo vajadzībām, kas pēc viktimizācijas cieš no negatīvām izjūtām, tostarp vaino sevi un izjūt kaunu;
- vardarbības pret sievietēm novēršanai veltītās kampaņas un pasākumi jāadresē tiklab vīriešiem, kā sievietēm. Vīrieši ir pozitīvi jāiesaista iniciatīvās, kas nosoda vīriešus, kuri pret sievietēm izmanto vardarbību;
- ir skaidrs, ka tiklab ES dalībvalstīs, kā starp dalībvalstīm ir jāuzlabo un jāskaidro datu vākšana par vardarbību pret sievietēm.

Plašāka informācija ir pieejama [preses materiālu pakā](#), kurā ietilpst ziņojums par galvenajiem rezultātiem ar pilnīgu informāciju par apsekojuma konstatējumiem, kopsavilkuma ziņojums par svarīgākajiem konstatējumiem un atzinumiem un tiešsaistes datu vizualizācijas rīks, kas lietotājiem ļauj aplūkot visus apsekojuma konstatējumus sadalījumā pa dalībvalstīm un tematiskajām jomām.

Piezīme redaktoriem

- Apsekojumā tika intervētas vairāk nekā 42 000 sieviešu. Neto izlases lielums bija 1500 sieviešu katrā valstī (izņemot Luksemburgu, kur neto izlases lielums bija 900 respondētus). Interviju laikā respondentes bija 18–74 gadus vecas.
- Visas respondentes tika atlasītas pēc nejaušības principa, un apsekojuma rezultāti ir reprezentatīvi tiklab ES, kā dalībvalstu līmenī.
- Sievietēm uzdeva jautājumus par pieredzi un incidentiem kopš 15 gadu vecuma un 12 mēnešos pirms intervijas.
- Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*) sniedz ar pierādījumiem pamatotus ieteikumus ES un dalībvalstu lēmumu pieņēmējiem, tādējādi veicinot labāku informētību un lielāku mērķtiecību debatēs un politikā par pamattiesību jautājumiem.

Plašākai informācijai lūdzam sazināties ar *FRA* Mediju darba grupu (*Media Team*)

E-pasts: media@fra.europa.eu

Tālrunis: +43 1 580 30 642